

Podle dražebních podmínek obdrží vydražitel za nejvyšší podání bez další úplaty s továrnou a s jejím příslušenstvím i nákresy vztahující se na technický provoz továrny, dále veškeré kolekce vzorků a všechny ostatní výrobní a prodejní pomůcky, vydražitel jest však povinen kdykoliv dáti nahlédnouti v ně likvidatorům až do skončení likvidace. Tyto věci nejsou nikde seznamenány ani odhadnuty a podle oněch ustanovení dražebních podmínek jsou darem vydražiteli, jenž jich má nabýti za nejvyšší podání bez další úplaty. Třebaže jsou likvidatoři oprávněni samostatně stanoviti dražební podmínky a třebaže zcizení nemovitosti, není-li souhlasu všech společníků, lze provésti jen vydražením, nejsou přece oprávnění likvidatorů v tomto směru neobmezená. Podle doslovu dražebních podmínek jde tu vzhledem k tomu, že nákresy atd. nebyly jednotlivě uvedeny ani oceněny, o prodej továrního podniku, jak stojí a leží. K tomu však nejsou likvidatoři oprávněni, nýbrž jest třeba svolení všech společníků. Bylo proto zamítnouti návrh na dobrovolnou dražbu podle dražebních podmínek (čl. 137 a 145 obch. zák.).

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Nelze ovšem přisvědčiti dovolací stěžovatelce, že společníci Gustav P. a Robert P. nebyli oprávněni k rekursu. Jako společníci zrušené společnosti mají nepochybně hmotněprávní zájem na výsledku dobrovolné dražby navržené likvidatory, jsou tudíž tímto řízením ve svých právech přímo dotčeni, jest je proto považovati za účastníky podle § 6 zákona čís. 100/1931 sb.z. a n., a jako takoví byli podle § 37 tohoto zákona oprávněni k rekursu.

Jinak však nelze dovolacímu rekursu upřítí oprávnění. Není závady, že výrobní a prodejní pomůcky jakož i vzorkové kolekce, jež mají podle dražebních podmínek připadnouti vydražiteli bez zvláštní úplaty, nebyly jednotlivě seznamenány a odhadnuty. Ustanovení § 5 dražebního řádu ze dne 15. července 1786 čís. 565 sb. z. s. zde neplatí, poněvadž pomůcky a kolekce nemají býti prodány jednotlivě jako věci movité. Dobrovolnou dražbu lze povolit podle § 275 nesp. říz. i bez předchozího odhadu a stačí když byla udána vyvolací cena. O prodeji podniku, jak stojí a leží, bylo by lze mluvit jen, kdyby likvidatoři prodávali podnik se všemi aktivy a pasivy, což se však neděje. Ani o darování nelze mluvit, poněvadž se dostane i za uvedené věci úplaty v nejvyšším podání. Ustanovením čl. 145 obch. zák. není likvidatorům zabráněno, by neprodávali knihy a spisy společnosti. Platí jen pro případ, že by byly po skončení likvidace ještě v držení společnosti.

Čís. 13608.

Pojišťovací smlouva.

Stanoví-li všeobecné pojišťovací podmínky při pojištění proti povinnému ručení, že se oznámení o pojistné příhodě má státi do určité doby, co třetí osoba mimosoudně přivedla svůj nárok proti pojistníkovi ku platnosti n e b o, bylo-li pro čin, na němž se nárok zakládá, zahájeno trestní řízení, jest zahájení trestního řízení oznámiti do téže doby

bez zřetele, zda poškozený mimosoudně náhradní nárok již uplatňoval čili nic, nelze s oznámením o zahájení trestního řízení čekat, až dojde i k pozdějšímu uplatňování náhradních nároků.

Pokud opominuté oznámení zahájení trestního řízení nemělo vliv ani na zjištění pojistné příhody ani na zjištění neb objem plnění závazku pojišťovny.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, Rv I 1830/32.)

Žalobce, majitel pily, byl pojištěn u žalované pojišťovny proti povinnému ručení. Dne 10. března 1931 utrpěl na pile úraz Antonín L. tím, že mu byly při řezání desek pořezány prsty. Dne 15. března 1931 byl proti žalobci zahájeno trestní řízení, v němž byl žalobce uznán vinný a L-ovým úrazem. Teprve dopisem ze dne 28. dubna 1931 ohlásil žalobce žalované pojišťovně úraz a dopisem ze dne 15. května 1931 jí oznámil, že Antonín L. požaduje na něm náhradu škody. Antonín L. žádal napotom žalobce o náhradu škody a žalobce se s ním vyrovnal na 7.000 Kč. Podle čl. 14 poj. podmínek nastávala ztráta pojistného práva, neoznámil-li pojistník pojistnou příhodu pojišťovně do osmi dnů po době, kdy třetí osoba přivedla svůj nárok proti pojistníku ku platnosti nebo, bylo-li pro čin, na němž se zakládá nárok, zahájeno trestní řízení. Čl. 16 poj. podmínek pak ustanovoval, že ztráta pojistného práva pro porušení ohlašovací povinnosti nenastane, jestliže, nestavši se úmyslně neb z hrubé nedbalosti, neoznámení je omluvitelné nebo nemělo-li vlivu na zjištění pojistné příhody neb na zjištění neb na objem závazku pojišťovatelova. Žalobě pojistníka proti pojišťovně, by bylo zjištěno, že pojišťovací smlouva mezi žalobcem a žalovanou jest po právu a že žalovaná pojišťovna jest povinna krýti pojišťovací případ vzniklý úrazem Antonína L-a, oba nižší soudy vyhověly, odvolací soud z těchto důvodů: V rámci odvolacího důvodu nesprávného právního posouzení vytýká odvolání, že soud prvního stádu neprávem shledal vyvinění žalobce ve smyslu čl. 16 poj. podm., a uplatňuje v tom směru, že ustanovení odst. 1 čl. 14 o oznamovací povinnosti při zahájení trestního řízení »nebo« při mimosoudním uplatňování náhradního nároku rozuměti jest jinak, než disjunktivně, že se neohlášení zahájení trestního řízení stalo z hrubé nedbalosti a že mělo vliv na stanovení objemu pojistné povinnosti strany žalované. Soud odvolací souhlasí sice s odvoláním v tom, že se podle čl. 14. poj. podmínek oznámení státi mělo i při mimosoudním uplatnění náhradního nároku, i při zahájení trest. řízení, že neoznámení, stalo-li se proto, že pojistník naň zapoměl, nebo že si ho nepovšiml, mohlo by býti hrubou nedbalostí a že mohlo míti vliv na objem pojistného závazku pojišťovny, neboť nelze popřít, že pojišťovna mohla při včasné znalosti trestního řízení a před vynesemím odsuzujícího rozsudku zasáhnutím do obhajoby žalobce neb uzavřením předchozího smíru s poškozeným docíliti výsledku příznivějšího, než dosaženo bylo pozdějším smírným vyrovnáním na 7.000 Kč. Avšak přes to rozhodl první soud správně, uznáv žalovanou povinnou krýti zažalovaný úraz. Čl. 16 poj. podmínek ustanovuje totiž, že ztráta pojistného práva pro porušení ohlašovací povinnosti nenastane, když, nestavši se úmyslně nebo z hrubé nedbalosti, neoznámení je omluvitelné, nebo, nemělo-li vlivu na zjištění pojistné příhody nebo na zjištění

nebo na objem závazku pojišťovatelova, t. j. i v případě, že omluvitelně není. Prvý soud poukazuje právem k tomu, že o hrubé nedbalosti v souzeném případě nelze mluvit, an žalobce ohlášení učinil, jakmile zvěděl o mimosoudním uplatňování nároku poraněného, a že neohlášení o zavedení trestního řízení neomlouvá zapomětivostí nebo neznalostí (přehlédnutím) předpisu, nýbrž tím, že mu jinak rozuměl, že si jej, jak výslovně namítá, vyložil po svém, a tento omyl uznává soud za možný vzhledem na doslov čl. 14 a za takový, který jde podle § 915 obč. zák. na vrub žalované pojišťovny. Nelze nepřiznati, že doslov cit. čl. není zcela jasný, a nelze proto vyčítati žalobci jako hrubé zavinění pokud se týče jako hrubou nedbalost, že mu neporozuměl tak, jak měl, t. j. tak, jak mu rozumí odvolatelka po případě odborná literatura a soudní judikatura. Nejasnost tohoto předpisu přirozeně musí jíti podle § 915 obč. zák. na vrub pojišťovny, ježto ho ve svých pojišťovacích podmínkách použila. Jestliže však žalobce opomenul zahájení trestního řízení ohlásiti, nikoli úmyslně, o tom není vůbec řeči, a nikoli z hrubé nedbalosti, pak podle čl. 16 poj. podm., i když neohlášení mohlo míti nepříznivý vliv na zjištění pojistného závazku pojišťovny nebo na jeho objem, skutečnost úrazu jako pojistné příhody je nesporná — nemá to míti za následek ztrátu práva na smluvní plnění pojišťovny a soud první stolice právem uznal, že pojišťovací smlouva, o níž jde, jest po právu a že žalovaná strana je povinna krýti pojistný případ z úrazu Antonína L-a.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

S dovolatelem jest souhlasiti, pokud vytýká, že žalobce stihá hrubá nedbalost v tom, že pojistnou příhodu, úraz příhodivší se na jeho pile dne 10. března 1931 Antonínu L-ovi, oznámil dovolatelce teprve dopisem ze dne 28. dubna 1931, neoznámil však podle ustanovení čl. 14 všeobecných pojišťovacích podmínek dovolatelce do osmi dnů ode dne 28. března 1931, kdy mu byla jako obviněnému doručena obsílka k soudu, že bylo pro úraz zahájeno trestní řízení. Předpis odst. 1 čl. 14 všeobecných pojišťovacích podmínek žalované, že oznámení o pojistné příhodě má se státi do osmi dnů, co třetí osoba mimosoudně přivedla svůj nárok proti pojistníkovi ke platnosti, nebo, bylo-li pro čin, na němž se nárok zakládá, zahájeno trestní řízení, nezavdává při pozorném čtení pochybnosti o tom, že oznámení o trestním řízení jest oznámiti do osmi dnů bez zřetele, zda poškozený mimosoudně náhradní nárok již uplatňoval čili nic a že s oznámením o trestním řízení nelze čekat, až dojde i k pozdějšímu uplatňování náhradních nároků. Pochybnost, kdyby snad mohla vzejíti, mizí se zřetelem k ustanovení odst. 5 čl. 15 podmínek o tom, že pojistník jest povinen zřídit si v řízení trestním na požádání pojišťovatelovo obhájce a že jest pojišťovatel oprávněn přiděliti pojistníku sám obhájce druhého. Z ustanovení těchto jasně vyplývá, že pojišťovatel, aby toto oprávnění mohl vykonati, musí míti o trestním řízení vědomost, již má umožniti oznámení podle čl. 14 podmínek. Než, i kdyby se přes to připustilo, že může vznikat pochybnost o ustanovení čl. 14 podmínek, bylo na žalobci, aby se o jeho smyslu informoval, po případě z opatrnosti oznámení o trestním řízení přece učinil, jest však hrubou nedbalostí,

když při pochybnostech o smyslu ustanovení oznámení neučinil a vydával se tak v nebezpečení ztráty nároku z pojištění. K zachování této opatrnosti byl žalobce povinen i proti žalované pojišťovně, by tato mohla učiniti opatření, která ve svém zájmu uzná za vhodná. Přes to však odvolací soud neposoudil spor právně mylně. I, zanedbá-li pojistník z hrubé nedbalosti oznámení podle čl. 14 podmínek, neztrácí podle čl. 16 nárok ze smlouvy pojišťovací, nemělo-li porušení to vliv ani na zjištění pojistné příhody, ani na zjištění nebo objem plnění závazku pojišťovatelova. Odvolací soud po této stránce v důsledku svého názoru, že žalobci nelze vytýkati, že oznámení opominul z hrubé nedbalosti, rozsudek prvního soudu nepřezkoumal, ač se tento i touto okolností zabýval. Soud ten shledal, že v souzeném případě opominuté oznámení trestního řízení nemělo vliv ani na zjištění pojistné příhody, ani na zjištění nebo objem plnění závazku žalované strany. Úsudek ten jest správný. Při naprosté jednoduchosti úrazu Antonína L-a, jak jest patrný z trestních spisů, jimiž soud první stolice provedl důkaz, nelze seznati, jaký vliv by v uvedených směrech mohlo míti opomenutí oznámení, ani jak by žalovaná strana mohla působiti na trestní řízení. Z trestních spisů jest bezpečně patrné i, jak k úrazu došlo, i zavinění žalobcovo na něm, jež musilo vésti k odsouzení žalobcovu. Než i spoluzavinění L-ovo jest z nich patrné. I následky zjištěného poranění L-ova byly toho druhu, že byly i po oznámení úrazu z 28. dubna 1931 zjistitelné a tím byl zjistitelný i závazek pojišťovatelův a na objemu jeho se nic nezměnilo. Ustanovení citovaného článku podmínek o objemu závazku má na mysli objektivní jeho rozsah, jak se podává na podkladě pojišťovací smlouvy a skutečných následků úrazu, nikoli subjektivní momenty žalovanou v odvolání zmíněné, pro které poškozený bývá prý ochotnějším ke smíru pro pojišťovnu příznivějším. K posouzení všech těchto okolností na základě trestních spisů není třeba než právnických znalostí a obvyklé životní zkušenosti.

Čís. 13609.

Železniční dopravní řád ze dne 13. května 1921, čís. 203 sb. z. a n.

Železnice musí, vadí-li tomu okolnosti opodstatňující vyšší moc (nízký stav vody) odepřítí příjem dopravy, po případě zastaviti přepravu. Klesl-li teprve z a dopravy zboží vodní stav tou měrou, že lodního prostoru nebylo lze plně využití, nelze přičítati dráze za zavinění, že nezastavila dopravu.

Překladištní tarif.

Sazeb překladištního vyjimečného tarifu 10 oddílu VII lze použiti jen, byl-li příjem zboží do překladiště zastaven.

Sazeb překladištního tarifu oddílu I. odst. 4 Aa lze použiti u zásilek, jež byly v překladišti zastíženy jakoukoliv překážkou, takže jejich naložení není možné a jež budou před zánikem překážky podány novými nákladními listy do překladišť, ve kterých není překážky, by odtud byly dopraveny dále po vodě do celní ciziny.